

Prevenção a fogpótlástanban

Dr. Tóth Liliána
2015.11.11.

A prevenció szintjei

- ▶ primer prevenció:

betegség kialakulásának megakadályozása, ill. a folyamat megfordítása mielőtt a kezelés szükségessé válna

- ▶ secunder prevenció:

betegségek korai felismerése és meggyógyítása rutinkezeléssel

- ▶ tertier preventio:

az elveszett szövetek pótlása és a beteg rehabilitálása

A foghiány következményei

- ▶ fonáció
- ▶ esztétika
- ▶ rágás
- ▶ szociális
- ▶ pszichikai

Hangképzési következmények

- ▶ hangképzés
- ▶ hangmódosítás

magánhangzók - rezonátor űr
mássalhangzók - hangképzés

lingualis matrix:

típusok - palatinális, dentális, labiális...stb.

processus alveolaris sorvadása

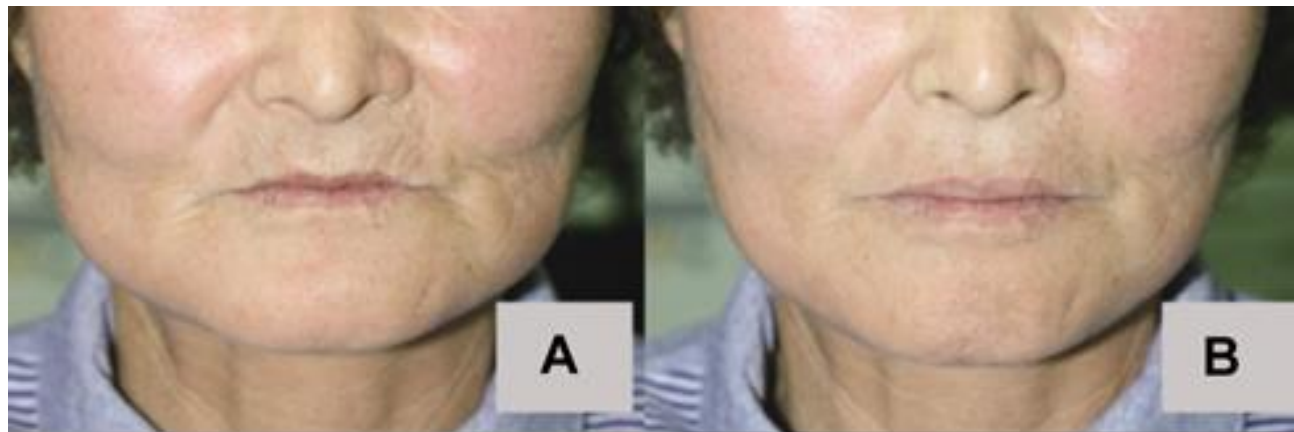
fogpótlás kiterjedése

beszédsebesség csökkenése

Esztétikai következmények

- ▶ arc beesett, ráncok
- ▶ sulcus nasolabialis
- ▶ sulcus mentalis
- ▶ életkor

Táplálkozási következmények

- ▶ étel őrlése - fogak
- ▶ falatképzés - fogak + processus alveolaris
- ▶ táplálék összetétele, konzisztenciája

Szociális következmények

- ▶ munkakör
- ▶ társadalmi réteg

Pszichikai következmények

- ▶ páciens fellépése
- ▶ társadalmi beilleszkedés
- ▶ somatopedagógia:
 - attitűdalakítás
 - motiválás
 - átmeneti részleges fogpótlás
 - immediát teljes lemezes fogpótlás

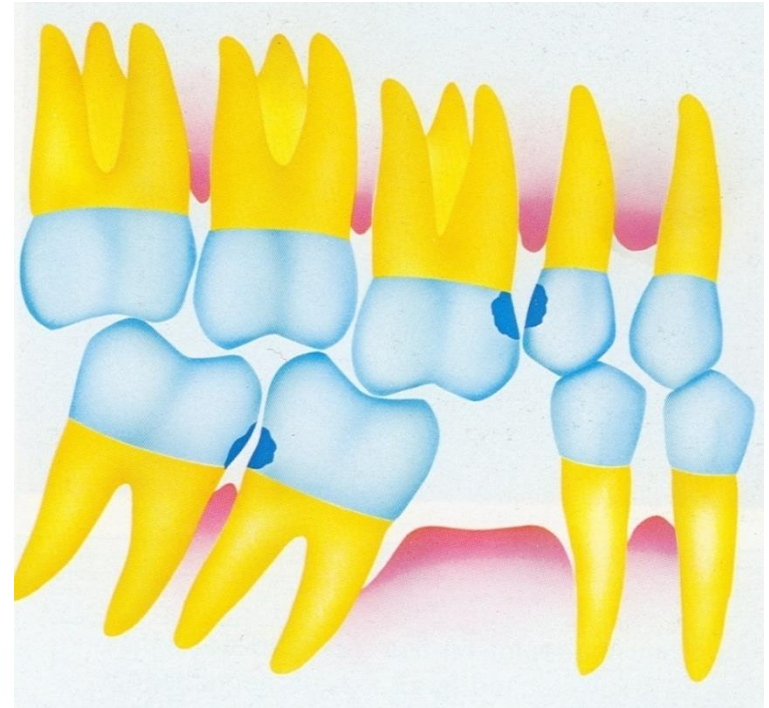
Foghiányok korai következményei

- ▶ molaris régió: rágás, falatképzés
- ▶ frontfogak: hangképzés, esztétika

Foghiányok késői következményei

- ▶ kóros fogelmozdulás
 - mesialisatio
 - dőlés
 - elongatio
- ▶ interdentalis papillák károsodása
- ▶ horizontális csontreszorptio
- ▶ krónikus parodontitis
- ▶ kóros kopás
- ▶ occlusio módosul
- ▶ TMI morfológiai változása
- ▶ táplálkozási problémák - túlsúly
- ▶ ízérzékelés csökkenése miatt - fokozott sóbevitel

Fogpótlások prevenciós vonatkozásai

- ▶ TERTIER-primer-secunder prevenció
 - primer: plakkretenció csökkentése
 - secunder: caries és parodontopathiák megelőzése
- ▶ előny-hátrány mérlegelése:
 - előkészítés lépései
 - lemez fogpótlás
 - implantáció

Fogpótlások prevenciós vonatkozásai

- ▶ **figyelembe kell venni:**
 - páciens általános egészségi állapota
 - szociális, pszichikai státusz

- ▶ **prognózis jelentősége:**
 - kihordási idő (fizikai, biológiai)

Fogpótlás anyagainak prevenciós vonatkozásai

- ▶ felhasznált anyag:

 - nem allergizál

 - nem toxicus

 - nem mutagén

 - nem karcinogen

- ▶ fogászati allergiavizsgálat:

 - fémötvözetek, akrilát...stb.

 - hideg polimerizátumok, önkötő akrilátok

- ▶ felhasználható alternatív anyagok

Fogpótlások készítési folyamatának prevenációs vonatkozásai

I. Panaszok felvétele

- fájdalom típusa
- esztétika
- hangképzés
- TMI
- CR helyzet
- stomatitis protetica
- adatok rögzítése

Fogpótlások készítési folyamatának prevenációs vonatkozásai

2. Anamnézis

- fogászati:

korábbi beavatkozások, kórtörténet,
függőségek, rosszullét, vérzékenység

- általános:

szív- és érrendszeri betegségek,
hormonális eltérés, allergia, GI
szervrendszeri betegségek

**fertőző betegségek, rosszindulatú
daganatok !!!**

szedett gyógyszerek
műtétek

▶ - ASA rizikócsoporthoz (1-5)

American Society of Anesthesiologists

1. rizikócsoport:

egészséges, nem kell módosítani az ellátást

2. rizikócsoport:

szisztémás betegség van ami terhelésre jelentkezik, amihez módosítani kell az ellátást

3. rizikócsoport:

súlyos szisztémás betegség áll fenn,
konzultáció

4. rizikócsoport:

életet veszélyeztető súlyos szisztémás
betegség áll fenn, akut ellátás, konzultáció,
profilaxis

5. rizikócsoport:

életveszélyes állapotú betegek, akut ellátás,
kórházi körülmények

Fogpótlások készítési folyamatának prevenációs vonatkozásai

3. Betegvizsgálat

- általános (mozgás, beszéd, bőrszín... stb.)

- maxillo-faciális:

 - extraorális

 - (aszimmetria, szín, tapintás)

 - intraorális

 - (sztomato-onkológiai szűrés,
fogazat, parodontium, fogpótlás,
nyálelválasztás, szájhigiéne)

Fogpótlások készítési folyamatának prevenációs vonatkozásai

Kiegészítő vizsgálatok:

A) Röntgenvizsgálat

OPT, periapicalis ...stb.

B) Egyéb

nyál, baktériumok, gombák, vérkép

Fogpótlások készítési folyamatának prevenációs vonatkozásai

4. Diagnózis

- kezelési terv meghatározása
- prognózis

Fogpótlások szerkesztésének prevenciós vonatkozásai

I. *Rögzített fogpótlások*

- preparálás: pulpairritatio, lágyszövetkárosulás, túlzott foganyagvesztés megelőzése
- marginális parodontium védelme
- széli záródás: supragingivalis
paragingivalis
gingivalis

Fogpótlások szerkesztésének preventív vonatkozásai

-preparálás: 1. vállas

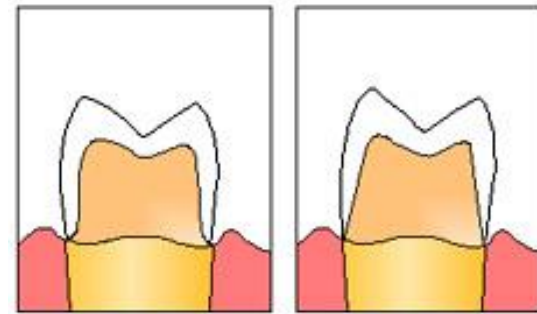
legömbölyített váll- „chamfer”

Orthon váll

ferde vállas - „bevel”

2. tangenciális

- demarkációs vonal

- pillérfogak: teherbíró képesség

főpillérek

segédpillérek

- hídtest, hídtag formája

Fogpótlások szerkesztésének prevenciós vonatkozásai

II. *Lemezes fogpótlások*

- csontresorptio megelőzése
- megtámasztás: dentalis
gingivalis
vegyes
- alaplemez redukció
- marginalis parodontium védelme
(fóliázás, dekoltázs)

Fogpótlások tisztítása

- plakkretenció megelőzése polírozott felszínekkel

I. Rögzített fogpótlások tisztítása:

fogkefe, fogkém, fogkefe

speciális fogselyem (superfloss)

interdentális kefe

implantátumokra csavarokkal rögzített

hídpoztás

Fogpótlások tisztítása

II. Kivehető fogpótlások tisztítása

étkezések után eltávolítani, letisztítani
fogsortisztító fogkefe
szájüreg tisztítása (fogatlan állcsontgerinc,
nyálkahártya-csontalapzat, nyelvhat)

fogsortisztító tableta
UH-os tisztítókészülék

Fogpótlások rágófelszín kialakításának prevenációs szempontjai

- ▶ szemfogvezetés:
 - oldalmozgások
 - munkaoldal/ balanszoldal
 - őrlőfogak nem érintkeznek
 - parodontium védelme
- ▶ frontfogvezetés:
 - propulsio
- ▶ egyoldali csoportvezetés:
 - pl. frontfogvezetés

Fogpótlások rágófelszín kialakításának prevenációs szempontjai

▶ kiegyensúlyozott artikuláció:

munkaoldal/ balanszoldal

szemfog, kis- és nagyőrlő
érintkezés

teljes lemezes fogpótlás
stabilitás fokozására

Köszönöm a figyelmet!

